Місячний Економічний Моніторинг України

- Росія звинуватила керівництво України в антиросійській політиці.
- Промислове виробництво прискорилось завдяки підвищенню зовнішнього попиту на метали.
- Національна комісія регулювання електроенергетики знизила ціну природного газу для п'яти хімічних компаній.
- Рахунку поточних операцій в липні було зведено з негативним балансом на рівні 0,4 млрд. дол. США.
- Доходи загального фонду Державного бюджету зменшилися на 15,2% дпр в перші сім місяців року.
- Темпи приросту номінальної середньомісячної заробітної плати сповільнились до 1,4% дпм у липні.
- Споживча інфляція сповільнилась до 15,3% дпр у серпні.
- Гривня продовжила падіння в серпні.
- Тема Місяця: Гривня

№9 (107)
вересень
2009

Населення: 46,4 млн.
Промислове виробництво/ВВП: 32%
Сільськогосподарське виробництво/ВВП: 8%
Інвестиції/ВВП: 27%
Експорт: Росія 26%, ЄС 28%
Імпорт: Росія 28%, ЄС 37%

Політика: Політичні події серпня були тісно пов'язані з майбутніми виборами

Незважаючи на період відпусток, у серпні відбулось кілька політичних подій, що були тісно пов'язані з наступними президентськими виборами в Україні. 11 серпня Президент Російської Федерації Д.Медвєдєв у відкритому зверненні до Президента України В.Ющенка висловив загальне незадоволення станом російсько-українських відносин та оголосив своє рішення відкласти направлення в Україну новопризначеного посла Росії М.Зурабова з огляду на "антиросійський курс українського керівництва". Українські та західні спостерігачі одноголосно оцінили звинувачення з боку Д. Медвєдєва на адресу діючого Президента України як спробу вплинути на хід президентської виборчої кампанії в Україні, а, можливо, й на її результати.

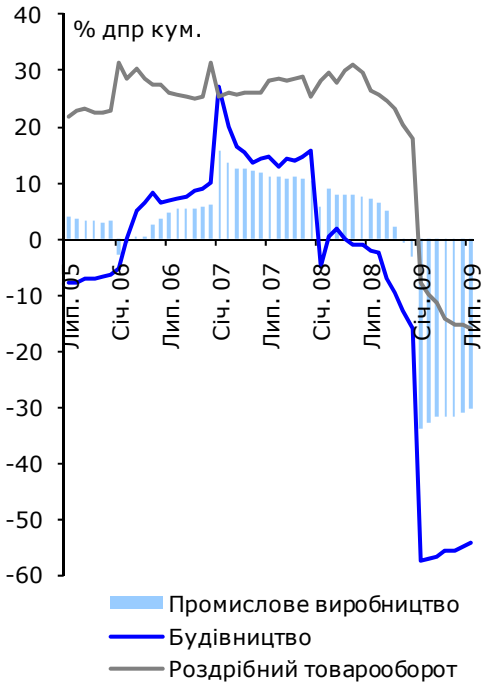
У внутрішньополітичному плані головною темою були зміни до закону "Про вибори Президента України". 18 серпня В.Ющенко наклав вето на зміни до закону, прийняті парламентом у липні. Нововведення стосувались, зокрема, скорочення терміну передвиборчої кампанії, збільшення суми грошового внеску від кандидатів, а також спірної процедури формування місцевих виборчих комісій. Однак 21 серпня Верховна Рада 325 голосами подолала президентське вето, внаслідок чого зазначені зміни набули чинності. Як заявили у Секретаріаті Президента, новий закон буде оскаржений Президентом у Конституційному суді.

Реальний сектор: Промислове виробництво виросло у липні завдяки вищому зовнішнього попиту на метали

Падіння промислового виробництва уповільнилось до 26,7% дпр завдяки помітному пожвавленню у більшості галузей у липні. Високий зовнішній попит на метали, завдяки якому випуск у металургії виріс на 15,3% дпм, був головний чинником липневого зростання виробництва у переробній промисловості. Суміжні галузі – виробництво коксу та видобування неенергетичних корисних копалин – також помітно збільшили виробництво. Водночас майже чотирикратне зменшення виробництва горілки та зупинка хімічного гіганта «Стірол» обмежили підвищення виробництва переробної промисловості у липні.

Зростання у сільському господарстві пришвидшилось до 3,8% дпр за перші сім місяців 2009 року завдяки більш ранньому початку збирання урожаю. Інші сектори продемонстрували різнонаправлені тенденції. Падіння обсягів вантажообороту сповільнилось до 33,3% дпр за сім місяців завдяки зростанню промислового виробництва, тоді як будівництво уповільнило падіння до 54,3% дпр завдяки нижчій статистичній базі. Скорочення пасажирообороту та обсягів роздрібної торгівлі

Тенденції реального сектору

Джерело: Держкомстат

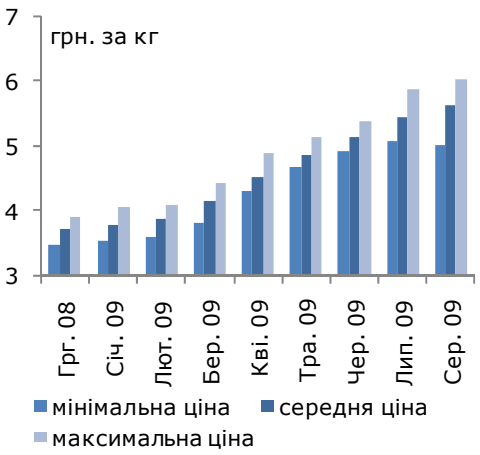
Інститут Економічних Досліджень
та Політичних Консультацій
вул. Рейтарська 8/5-А, 01034 Київ
Тел. (+38044) 278-6342
Факс (+38044) 278-6336
E-mail: institute@ier.kiev.ua

пришвидшилось до 10,4% дпр та 15,9% дпр відповідно, що свідчить про послаблення споживчого попиту.

Галузеві тенденції: Ціни на цукор різко збільшились в серпні

Сільське господарство. У серпні ціни на цукор продовжили зростати, і пік цін досяг 8 грн. за кг в окремих регіонах. Уряд звинуватив учасників ринку у зростанні цін. Однак для підвищення цін є економічні причини. По-перше, запаси цукру в Україні невеликі у зв'язку із зниженням внутрішнього виробництва та низьким імпортом цукру з тростини. По-друге, існує сезонний ефект високого попиту та малих запасів. У жовтні розпочнеться сезон цукроваріння, і ціни, як очікується, знизяться до близько 5 грн. за кг. По-третє, світові ціни на цукор у серпні були найвищими за останні 28 років. З метою утримання зростання цін на цукор уряд планує імпортувати цукор з Бєларусі. Крім цього, Аграрний Фонд та Державний Резерв продають цукор на ринку за ціною близько 4 грн. за кг. Така політика, як очікується, призведе до послаблення тиску на ціни у короткостроковому періоді. Антимонопольний комітет вже зареєстрував зниження цін на цукор на 5-10% у 21 області. В кінці місяця, в залежності від області роздрібні ціни становили 5,2-6,1 грн. за кг у порівнянні з 5,1-5,6 грн. за кг у липні. Однак у довгостроковій перспективі ціни на цукор в Україні продовжать зростати, повторюючи світову тенденцію цін на цукор, зростання яких, як очікується, триватиме до 2011 року.

Ціни на цукор

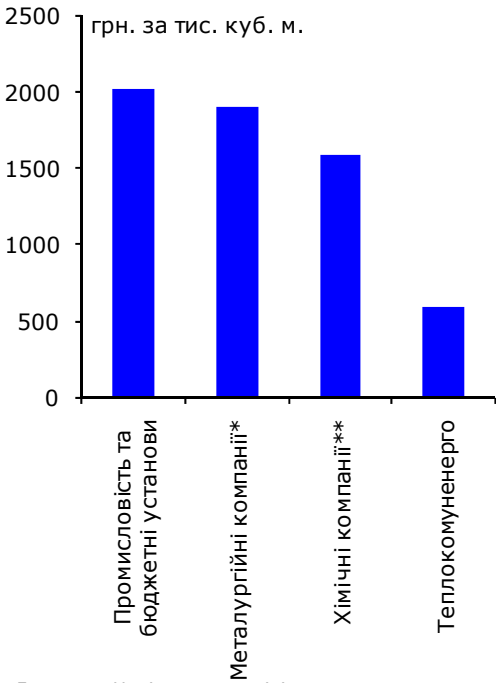

Джерело: Державна інспекція цін

Енергетика. Прем'єр-міністри Росії і України провели зустріч з питань газового сектору у Польщі, на якій були обговорені умови чинних газових контрактів. Стверджується, що Україна буде оплачувати лише фактично спожиті обсяги газу, таким чином фактично порушуючи умову «бери-або-плати», передбачену чинним контрактом. Натомість очікується, що Україна надасть знижки по тарифу на транзит для компанії «Газпром».

У серпні Національна комісія регулювання електроенергетики (НКРЕ) ще раз знизила ціну природного газу для п'яти хімічних компаній, що виробляють азотні добрива та використовують природний газ як сировину. Для них ціна газу була зменшена з 1899,25 грн. до 1584 грн. за тисячу кубометрів (без урахування ПДВ та цільової надбавки). Шостий виробник азотних добрив – компанія «Рівнеазот» - не був включений до цього списку, за деякими джерелами, з політичних мотивів. Запроваджена урядом цінова дискримінація порушить конкурентне середовище у цьому секторі та погіршить інвестиційний клімат в Україні.

Ціна природного газу для різних категорій споживачів

Джерело: Національна комісія регулювання електроенергетики (НКРЕ); Уряд
* Список визначено урядом
** Ціна зі знижкою для 5 компаній встановлена 14 серпня 2009 року

Як повідомила державна компанія «Укрінтеренерго», Україна відновила експорт електроенергії до Польщі з 1 вересня. Відновлення експорту стало можливим завдяки зростанню цін на електроенергію на внутрішньому ринку Польщі та девальвації злотого.

Приватизація. Кабінет Міністрів доручив Міністерству палива та енергетики виключити пакети акцій 15 обленерго зі складу НАК "Енергетична компанія України" для підготовки до їх приватизації. Переважно це контрольні пакети акцій обленерго.

Діяльність Фонду державного майна України за останні місяці стала більш активною. У серпні він продав 94,6% авіаційної компанії "Дніпроавіа", що володіє аеропортом "Дніпропетровськ" та 18 літаками, єдиному претенденту за 59 млн. грн. Крім того, Фонд зареєстрував 12 учасників конкурсу з продажу Одеського припортового заводу. Географічне походження претендентів є доволі різноманітним, що обіцяє цікавий конкурс 29 вересня.

Зовнішній сектор: Стан платіжного балансу в липні погіршився

У липні дефіцит рахунку поточних операцій становив 0,4 млрд. дол. США, що поки що стало одним з найвищих показників у 2009 році. Обсяг дефіциту за сім місяців досяг 1,2 млрд. дол. США. Головною причиною було зростання місячних обсягів імпорту, що не супроводжувалось еквівалентним зростанням експорту. Імпорт

товарів впав на 54,8% порівняно з липнем 2008 року, але значно збільшився порівняно з червнем через більші обсяги імпорту газу та пожвавлення внутрішнього попиту на імпортні товари. Водночас, незважаючи на збільшення зовнішнього попиту, темпи падіння експорту товарів прискорилось до 57,5% дпр через рекордних обсягів експорту металу та хімічних продуктів влітку 2008 року. В результаті дефіцит торгівлі товарами зріс.

У фінансовому рахунку обсяг іноземної валюти поза межами банків знову збільшився внаслідок знецінення гривні. У липні відтік іноземної валюти з банків досяг 1,1 млрд. дол. США, що подібно до показників на початку 2009 року. Деяке збільшення прямих іноземних інвестицій та притоку кредитів у корпоративний сектор виявились недостатніми для виправлення ситуації. Дефіцит фінансового рахунку платіжного балансу досяг 0,6 млрд. дол. США у липні та 7,0 млрд. дол. США в цілому за сім місяців року.

Фіскальна політика: Дефіцит Державного бюджету досягнув 15,4 млрд. грн. в липні

За даними Державного Казначейства в січні-липні сукупні доходи Державного бюджету скоротились на 6,2% дпр. Зокрема, доходи загального фонду знизились на 15,2% дпр, прискорюючи падіння. Різниця між темпами падіння доходів пояснюється кращим надходженням коштів до спеціального фонду бюджету, що частково пов'язано з нерегулярними фіскальними доходами.

Протягом перших семи місяців року податкові доходи Державного бюджету скоротились на 13,4% дпр внаслідок стрімкого падіння надходжень від податку з прибутку підприємств та ПДВ. Зменшення доходів від податку з прибутку підприємств пояснюється важким фінансовим станом підприємств, а падіння доходів від ПДВ пов'язано із нижчим інвестиційним та споживчим імпортом. Водночас, доходи від акцизного збору значно зросли внаслідок підвищення ставок.

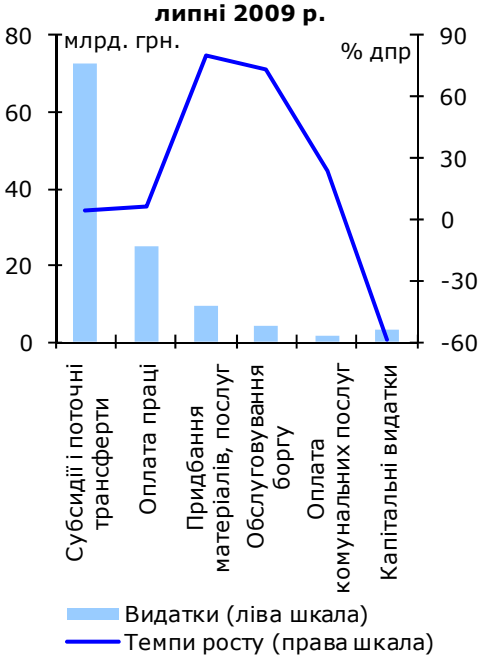
Сукупні видатки Державного бюджету зросли на 6,4% дпр. Підвищення витрат було профінансовано за рахунок дефіциту, яких досяг 15,4 млрд. грн. в кінці липня. Хоча поточні видатки зросли на 11,0% дпр, капітальні видатки скоротились на 59,2% дпр.

Капітальні видатки можуть бути вищими в кінці року, оскільки парламент подолав вето Президента на Закон "Про зміни до Державного бюджету на 2009 рік". Відповідно до Закону, НБУ повинен цього року спрямувати 9,8 млрд. грн. прибутків поточного року до Державного бюджету. Додаткові кошти планується спрямувати на фінансування інфраструктурних проектів, насамперед в рамках підготовки до Євро-2012. Однак Президент знов наклав вето на цей закон, стверджуючи, що невелика технічна зміна в тексті дозволяє йому це зробити.

Демографія: Скорочення населення сповільнилось

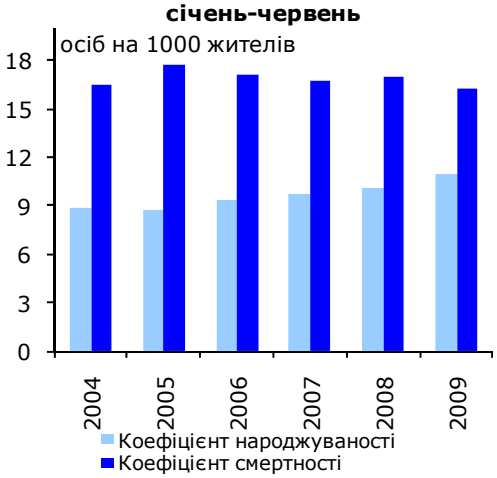
Протягом першого півріччя 2009 року коефіцієнт природного скорочення населення знизився до 5,3 особи на 1000 жителів в річному вимірі проти 6,8 в першому півріччі 2008 року. Три регіони, зокрема Закарпатська, Рівненська області та місто Київ, продемонстрували природне зростання населення. В Україні коефіцієнт народжуваності зріс до 10,9 осіб на 1000 жителів, а той час як коефіцієнт смертності скоротився до 16,2 осіб на 1000 жителів, продовжуючи динаміку, що почалась у 2008 році. Підвищення темпів народжуваності може пояснюватись декількома факторами. По-перше, діти, народжені під час буму народжуваності у першій половині 1980ти років, досягли репродуктивного віку. Крім того, сприятливі економічні умови останніх років до початку кризи також, ймовірно, стимулювали народжуваність. Державна допомога при народження дитини також слугувала додатковим стимулом до народження дітей для деяких сімей. Останній фактор може стати навіть важливішим під час економічної кризи.

Видатки Державного бюджету у січні-липні 2009 р.

Джерело: Державне казначейство

Демографічні показники за січень-червень

Джерело: Держкомстат

Середня заробітна плата

Джерело: Держкомстат

Ринок праці: Номінальні заробітні плати продовжили зростати

В липні приріст номінальної заробітної плати сповільнився до 1,4% дпм на фоні скорочення рівня оплати праці в більшості бюджетних галузей економіки, за винятком державного управління. Найвищі темпи приросту заробітної плати були у фінансовому секторі на рівні 14,1% дпм, що призвело до подальшого розширення значного розриву між заробітними платами в цьому секторі і середньою заробітної платою в Україні. Зростання заробітної плати в промисловості та будівництві було помірним. В січні-липні скорочення реальної заробітної плати залишилось на рівні 9,8% дпр завдяки зниженню індексу споживчих цін в липні.

Монетарна політика: Інфляція становила 15,3% дпр в липні

Споживча інфляція дещо сповільнилась до 15,3% дпр в серпні завдяки відмінностям у сезонних коливаннях цін. Інші фактори були загалом збалансовані. З одного боку, знецінення гривні підтримувало інфляційні очікування та зумовило підвищення цін на імпортні товари. З іншого боку, й надалі слабкий споживчий попит обмежував інфляційний тиск.

Ліквідність банків суттєво зменшилась протягом серпня. Залишки на коррахунках НБУ зменшились через продаж НБУ іноземної валюти та депозитних сертифікатів. Крім того, 4,6 млрд. грн. (40% від обов'язкових резервів) були заморожені на спеціальних рахунках. В результаті темп приросту монетарної бази сповільнився до 8,5% дпр, а темп приросту грошової маси став від'ємним на рівні 0,9% дпр. Для подальшого збільшення жорсткості монетарної політики з 10 вересня НБУ збільшив заморожену частину обов'язкових резервів банків з 40% до 50%.

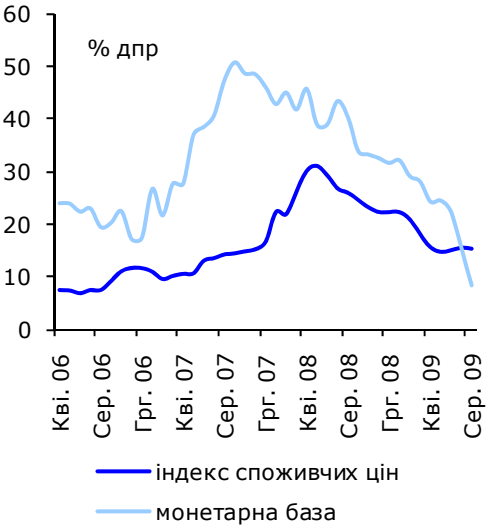
Фінансові ринки: Гривня продовжила знецінення в серпні

Обмінний курс. Гривня продовжила знецінюватись щодо долара США в серпні. Середній міжбанківський курс за даними НБУ збільшився на 3,8% до 8,15 грн. за дол. США, а Рейтерс повідомляв про денні максимуми курсу гривні понад 8,50 грн. за дол. США порівняно 8,06 грн. за дол. США 31 липня. Основними причинами такої курсової динаміки стали високий попит на готівкову іноземну валюту, виплати за зовнішнім боргом та очікування щодо знецінення гривні, що обмежували пропозицію іноземної валюти.

Банківський сектор. У серпні вклади фізичних осіб продовжили зростання п'ятий місяць підряд (1,3% дпм), а вклади юридичних осіб впали на 0,5% дпм. Через очікування щодо знецінення гривні як фізичні, так і юридичні особи переводили заощадження в іноземну валюту, що призвело до падіння вкладів в національній валюті на 3,9% дпм.

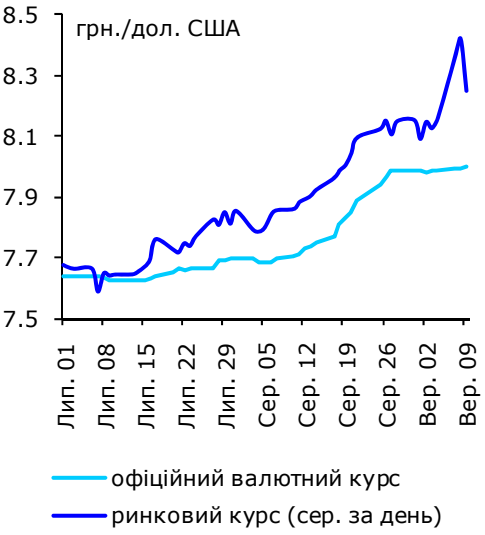
Банківські кредити зросли на 1,4% дпм в серпні. Кредити в іноземній валюті збільшились як для фізичних, так і для юридичних осіб, що призвело до загального збільшення на 2,6% дпм. Різниця між доходами та видатками банків продовжила розширюватись. Таким чином, втрати банків зросли в липні на 4,1 млрд. грн. до 18,4 млрд. грн. за сім місяців 2009 року.

Динаміка монетарної бази та індекса споживчих цін

Джерело: Держкомстат, НБУ

Обмінний курс

Джерело: НБУ

Тема місяця: Гривня

Напрям руху обмінного курсу

Віталій Кравчук

Восени 2008 року панічний попит на іноземну валюту призвів до різкого знецінення гривні, незважаючи на те, що НБУ витратив мільярди доларів США для підтримки валютного курсу. В кінці 2008 року дисбаланс між попитом та пропозицією дещо зменшився, що дозволило гривні стабілізуватись і навіть трохи посилитись у першій половині 2009 року. Нова хвиля девальвації очікувалась восени, що мало бути пов'язано з високими платежами за зовнішнім боргом та сезонними факторами, такими як підвищення економічної активності. Однак гривня почала знецінюватись раніше, а саме посередині літа. Нижче ми обговоримо ключові фактори, які спричинили цю девальвацію гривні.

По-перше, збільшилась гривнева ліквідність банків. Це дозволило їм виконувати замовлення на покупку валюти своїх клієнтів та самостійно купувати іноземну валюту. Надлишкові резерви банків (залишки на коррахунках мінус обов'язкові резерви), що були негативними в лютому, досягли 13 млрд. грн. на початку серпня. Загальні ліквідні вимоги комерційних банків до НБУ у формі коррахунків, готівки та депозитних сертифікатів збільшились з 25,6 млрд. грн. на кінець лютого до 41,3 млрд. грн. в кінці липня. Зростання ліквідності відбувалось внаслідок кредитної кризи, коли банки залучали вклади, проте не видавали кредитів на відповідну суму. Крім того, НБУ створював ліквідність через рефінансування банків та покупку державних облігацій.

По-друге, дефіцит рахунку поточних операцій погіршився. В липні він становив 355 млн. дол. США проти 157 млн. дол. США дефіциту в цілому за другий квартал. Збільшення закупок газу та інших імпортних товарів сприяло такій тенденції.

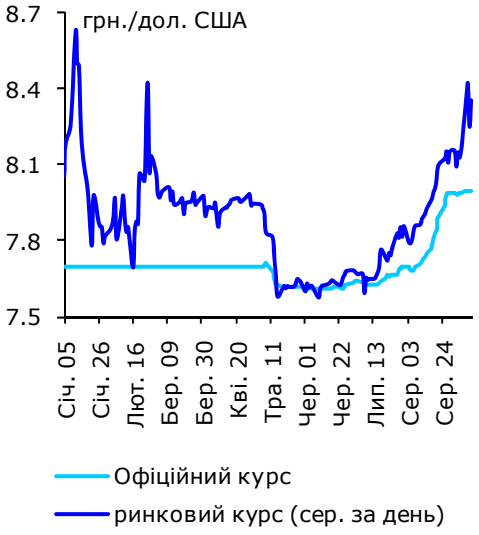
По-третє, гривня постраждала від очікувань знецінення гривні, що реалізували самі себе. Оскільки влітку значна кількість підприємств були режимі кризового управління, вони почали конвертувати активи в іноземну валюту замість гривні в липні замість осені. Внаслідок цього валова купівля готівкової іноземної валюти економічними агентами більш ніж подвоїлась з 1,1 млрд. дол. США в травні до 2,5 млрд. дол. США в липні та 2,2 млрд. дол. США в серпні. Девальваційні очікування також зменшили пропозицію іноземної валюти, оскільки її власники почали по можливості вичікувати максимального курсу для покупки гривні.

По-четверте, в умовах кризи ліквідність валютного ринку стала низькою. Середньоденний оборот міжбанківського ринку зменшився з 1,0 млрд. дол. США в липні 2008 року до 531 млн. дол. США у липні 2009 року. Таким чином відносно невеликі розбіжності між попитом та пропозицією призводять до великих коливань обмінного курсу.

Нарешті, згідно умов меморандуму з МВФ, який було підписано в липні, НБУ повинен був обмежити інтервенції за три місяці з липня по вересень приблизно 3,5 млрд. дол. США. НБУ використав 2 млрд. дол. США для інтервенцій у серпні та липні. Цієї суми було достатньо для підтримки "Нафтогазу" та покриття частини різниці між пропозицією та попитом на готівкову іноземну валюту. Безготівковий ринок по суті балансувався самостійно через знецінення гривні.

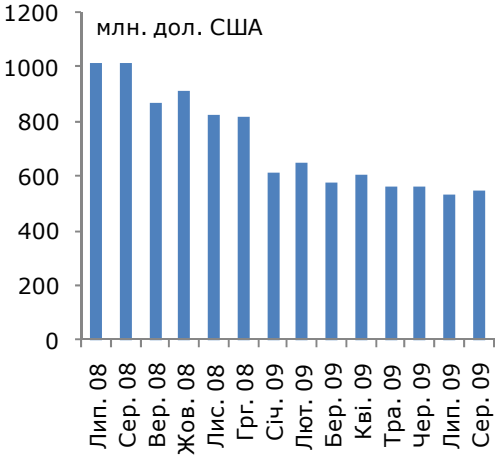
На сьогодні деякі із зазначених вище аргументів втратили частину своєї значимості. Надлишкові резерви банків зменшились до 7,1 млрд. грн. до кінця серпня. Чистий попит на готівкову іноземну валюту зменшився з 1,2 млрд. дол. США в липні до 0,8 млрд. дол. США в серпні. Також гривня наблизилась до очікувань окремих економічних агентів, а саме до 9 грн. за дол. США, що змусило їх змінити свою позицію на ринку. Крім того, отримання Україною своєї частки емісії СДР збільшило резерви для інтервенцій на 1,3 млрд. СДР (2,0 млрд. дол. США). З іншого боку, попит на імпортні

Обмінний курс

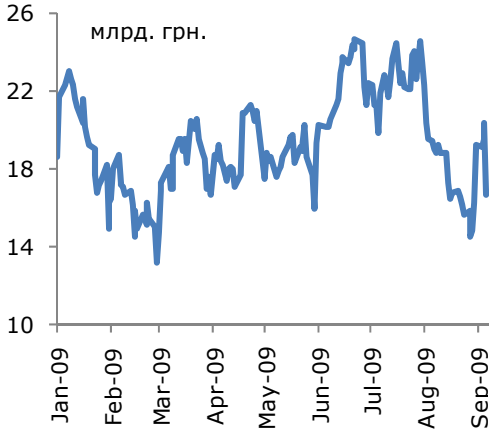
Джерело: НБУ

Середньоденний оборот на міжбанківському ринку

Джерело: НБУ, власні розрахунки

Залишки на коррахунках банкв

Джерело: НБУ, влані обчислення

товари – зокрема, природний газ – скоріш за все залишиться вищим, ніж в першій половині 2009 року.

В цілому, якщо вибори президента не призведуть до додаткової нестабільності в країні або до запровадження великих програм видатків, є значна ймовірність того, що валютний курс залишиться близьким до існуючого рівня. Отже, міжбанківський курс гривні на IV квартал 2009 року прогнозується на рівні 8,4-8,6 грн. за дол. США.

Економічні Тенденції		IIIкв 08	IVкв 08	Iкв 09	IIкв 09	Квт.	Трв.	Чер.	Лип.	Сер.
С/госп. виробництво (реальне, кум.)	% дпр	15,1	17,5	1,7	2,6	2,1	2,3	2,6	3,8	0,4
Пром. виробництво (реальне, кум.)	% дпр	5,1	-3,1	-31,9	-31,1	-31,9	-31,9	-31,1	-30,4	…
Будівництво (реальне, кум.)	% дпр	-7,2	-16,0	-56,7	-54,9	-55,6	-55,8	-54,9	-54,3	…
Роздрібний товарооборот (реальне, кум.)	% дпр	25,1	18,6	-11,5	-15,2	-14,3	-15,3	-15,2	-15,9	…
Середня заробітна плата	грн.	1906	1914	1736	1892	1845	1851	1980	2008	…
ІСЦ	% дпр	24,6	22,3	18,1	15,0	15,6	14,7	15,0	15,5	15,3
ІВЦ	% дпр	42,7	23,0	12,8	-0,9	6,3	1,9	-0,9	-3,7	-3,7
Експорт (дол. США, кум.)***	% дпр	46,3	33,8	-35,4	-42,4[e]	-41,1	-44,1	-46,8	…	…
Імпорт (дол. США, кум.)***	% дпр	56,4	38,8	-44,5	49,5[e]	-50,1	-52,0	-53,4	…	…
Баланс торгівлі товарами (кум.)	млрд. дол. США	-13,2	-16,9	-1,1	-2,0[e]	-1,9	-2,2	-2,4	…	…
Поточний рахунок, на кінець періоду	млрд. дол. США	-9,2	-12,9	-0,8	-0,9	-0,9	-0,7	-0,9	-1,2	…
Поточний рахунок (кум.)	% ВВП	-5,8	-7,1	-3,4	…	x	x	x	x	x
Валові міжнародні резерви	млрд. дол. США	37,5	31,5	25,4	27,3	24,5	27,8	27,3	29,6	28,9
Грошова база, на кінець періоду	% дпр	33,8	31,5	28,1	22,4	24,3	24,5	22,4	15,6	8,5
Сер.відс.ставка за кредитами у грн.**	% річних	17,8	21,0	26,5	19,1	20,4	18,5	18,5	18,5	17,5
Обмінний курс(міжбанківський), середній	дол. США	4,70	6,49	8,09	7,75	7,93	7,70	7,63	7,86	7,97
Обмінний курс(офіційний), середній	дол. США	4,85	6,21	7,70	7,66	7,70	7,65	7,62	7,70	7,81
Обмінний курс, середній	євро	7,31	8,22	10,06	10,41	10,18	10,39	10,67	10,82	11,13

Джерела: Держкомстат, НБУ, Міністерство фінансів, Reuters, власні розрахунки,
" Місячні дані наведені тільки для експорту/імпорту товарів (джерело: Держкомстат), квартальні дані наведені для експорту/імпорту товарів та послуг (джерело: НБУ)
* Місячні показники не враховують регулярні квартальні перегляди ВВП
** Середньозважена відсоткова ставка за кредитами у гривнях (джерело: НБУ)
*** Зростання у доларовому виразі
[e] оцінка НБУ

Основні Економічні Показники		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Номінальний ВВП	млрд. грн.	170,1	204,2	225,8	267,3	345,1	441,5	544,2	720,7	949,9
Номінальний ВВП	млрд. дол. США	31,3	38,0	42,4	50,1	64,9	86,2	107,8	142,7	180,2
Зростання ВВП (реальне)	% дпр	5,9	9,2	5,2	9,6	12,1	2,7	7,3	7,9	2,1
Промислове виробництво (реальне)	% дпр	13,2	14,2	7,0	15,8	12,5	3,1	6,2	10,2	-3,1
Сільськогосп. виробництво (реальне)	% дпр	9,8	10,2	1,2	-11,0	19,7	-0,1	0,4	-5,2	17,5
ІСЦ, в середньому за період	% дпр	28,2	12,0	0,8	5,2	9,0	13,5	9,1	12,8	25,2
ІСЦ, на кінець періоду	% дпр	25,8	6,1	-0,6	8,2	12,3	10,3	11,6	16,6	22,3
ІВЦ, в середньому за період	% дпр	20,9	8,6	3,1	7,6	20,5	16,7	9,6	19,5	35,5
ІВЦ, на кінець періоду	% дпр	20,8	0,9	5,7	11,1	24,1	9,5	14,1	23,3	23,0
Експорт товарів та послуг (дол. США)	% дпр	17,9	9,5	10,7	24,0	42,6	7,5	13,2	27,5	33,8
Імпорт товарів та послуг (дол. США)	% дпр	18,9	14,1	4,9	28,7	31,3	20,4	22,0	35,5	38,6
Поточний рахунок	млрд. дол. США	1,2	1,4	3,1	2,9	6,9	2,5	-1,6	-5,3	-12,9
Поточний рахунок	% ВВП	3,8	3,7	7,6	5,9	10,6	2,9	-1,5	-3,7	-7,2
Чисті прямі іноземні інвестиції	млрд. дол. США	0,6	0,8	0,7	1,4	1,7	6,5	5,3	9,2	9,7
Міжнародні резерви	млрд. дол. США	1,5	3,1	4,4	6,9	9,7	19,4	22,4	32,5	31,5
Дефіцит (профіцит) зведеного бюджету*	% ВВП	-0,7	-1,9	0,8	-0,2	-3,0	-1,9	-0,7	-1,1	-1,5
Загальний державний борг	% ВВП	45,3	36,5	33,5	29,0	24,7	17,7	14,8	12,5	19,9
Зовн. державний борг (загальний)	% ВВП	33,0	26,3	24,1	21,4	18,6	13,4	11,7	9,8	15,0
Грошова база, на кінець періоду	% дпр	39,9	37,4	33,6	30,1	34,1	53,9	17,5	46,0	31,5
Обмінний курс, середній	дол. США	5,4	5,4	5,3	5,3	5,3	5,1	5,1	5,1	5,3
Обмінний курс, на кінець періоду	дол. США	5,4	5,3	5,3	5,3	5,3	5,1	5,1	5,1	7,7
Обмінний курс, середній	євро	5,0	4,8	5,0	6,0	6,6	6,4	6,3	6,9	7,7
Обмінний курс, на кінець періоду	євро	5,1	4,7	5,5	6,7	7,2	6,0	6,7	7,4	10,9

Джерела: Держкомстат, НБУ, Міністерство фінансів, власні розрахунки
* "Мінус" означає дефіцит бюджету

Скорочення

дпк до попереднього кварталу
дпм до попереднього місяця
дпр до попереднього року
кум. кумулятивно

Квартальні тенденції

Національні рахунки		II 06	III 06	IV 06	I 07	II 07	III 07	IV 07	I 08	II 08	III 08	IV 08	I 09
ВВП	млрд. грн.	124,1	150,4	157,7	137,6	165,1	197,4	212,8	187,7	233,7	275,8	252,7	183,2
Реальний ВВП	% дпр	6,8	6,9	9,5	8,9	8,6	6,2	7,4	6,3	6,2	6,4	-8,0	-20,3
Споживання домогосподарств (реальне)	% дпр	18,2	11,8	9,9	14,7	15,5	15,2	19,0	22,5	13,3	16,7	1,6	-11,6
Споживання сектору держ. управління (реальне)	% дпр	5,8	5,8	1,0	0,8	6,2	4,4	2,4	-0,2	1,3	-0,2	0,2	1,8
Валове нагромадж. осн. капіталу (реальний)	% дпр	19,3	17,9	18,3	24,4	23,5	18,9	23,8	19,4	12,0	0,1	-17,4	-48,7
Експорт тов/посл (реальний)	% дпр	-9,6	3,2	1,0	4,9	5,2	0,1	5,6	4,4	7,2	18,9	-10,4	-15,9
Імпорт тов/посл (реальний)	% дпр	0,9	8,3	6,4	12,9	19,6	13,7	27,2	23,8	24,4	31,8	-4,2	-35,6
Сільське госп., мислив., ліс. госп. (реальна)*	% дпр	2,8	-5,6	8,1	4,8	6,8	-9,3	7,1	0,5	-0,5	21,9	20,7	1,3
Обробна пром. (реальна)*	% дпр	6,1	7,3	7,2	15,0	13,2	13,1	4,4	9,0	9,4	1,8	-22,6	-36,5
Будівництво (реальна)*	% дпр	0,8	1,4	4,2	13,3	8,2	12,7	5,8	-1,5	-6,3	-17,0	-32,7	-54,1
Торгівля, ремонт (реальна)*	% дпр	16,4	20,0	21,9	14,3	17,5	25,3	15,0	15,7	10,9	2,2	-13,9	-18,0
Транспорт (реальна)*	% дпр	7,7	9,4	5,3	7,0	5,6	8,0	10,2	10,2	14,1	10,8	-4,3	-14,4
Платіжний баланс													
Сальдо рахунку поточних операцій	млрд. дол. США	0,0	0,5	-1,4	-1,1	-0,6	-0,3	-3,3	-3,7	-3,4	-2,1	-3,7	-0,8
Сальдо рахунку поточних операцій	% від ВВП	0,0	1,7	-4,3	-4,0	-1,9	-0,8	-7,7	-10,0	-7,1	-3,7	-9,2	-3,4
Баланс товарів	млн. дол. США	-935	-884	-2022	-1735	-1701	-2684	-4452	-4670	-4401	-4121	-3742	-1141
Баланс послуг	млн. дол. США	506	1054	347	50	448	1614	308	219	492	1544	159	267
Поточні трансферти	млн. дол. США	790	851	910	732	844	947	1016	740	833	831	723	629
Прямі іноземні інвестиції	млн. дол. США	1489	1736	1359	1709	1934	3927	1648	2430	3091	3324	1058	941
Портфельні інвестиції	млн. дол. США	-141	370	3350	1816	1477	616	1844	217	160	-690	-967	-436
Валові золотовалютні резерви	млрд. дол. США	17,7	19,2	22,4	23,0	25,9	30,6	32,5	33,2	35,5	37,5	31,5	25,4
Ринковий обмінний курс, грн./дол. США	середнє	5,02	5,02	5,03	5,04	5,02	5,01	5,04	5,03	4,79	4,70	6,49	8,09
Офіційний обмінний курс, грн./дол. США	середнє	5,05	5,05	5,05	5,05	5,05	5,05	5,05	5,05	4,96	4,85	6,21	7,70
Бюджет													
Доходи зведеного бюджету	% від ВВП	31,7	31,9	32,8	33,3	32,8	30,8	31,1	32,9	32,0	29,5	31,6	35.9
Податок на доходи фіз. осіб	% від ВВП	4,6	4,1	4,1	5,1	5,3	4,9	4,8	5,2	5,1	4,3	4,9	5.3
Податок на прибуток підприємств	% від ВВП	4,6	4,3	6,7	3,8	4,1	4,1	6,4	4,2	4,5	5,0	6,3	4.0
Податок на додану вартість	% від ВВП	9,2	9,7	9,3	10,4	9,8	8,7	7,6	10,6	10,9	9,8	7,8	12.1
Акцизні збори	% від ВВП	1,7	1,5	1,5	1,8	1,7	1,6	1,3	1,5	1,3	1,2	1,4	2.0
Видатки зведеного бюджету	% від ВВП	32,8	29,4	36,6	28,4	31,0	29,6	36,7	29,8	31,6	27,2	41,2	35.4
Поточні видатки	% від ВВП	29,7	24,9	29,2	26,9	28,4	25,9	27,3	28,9	28,5	22,4	33,8	34.5
Капітальні видатки	% від ВВП	3,2	4,5	7,4	1,6	2,6	3,7	9,4	1,0	3,1	4,8	7,4	0.9
Дефіцит зведеного бюджету	% від ВВП	1,1	-2,4	4,0	4,7	1,7	1,2	-6,2	3,0	0,4	1,9	-10,3	0.0
Надходження від приватизації	% від ВВП	0,1	0,1	0,1	0,5	0,5	0,3	0,4	0,1	0,0	0,0	0,0	0.0
Ринок праці													
Середня зарплата (реальна)	% дпр	22,6	18,8	11,3	14,7	13,9	14,9	15,7	13,8	7,1	7,1	1,1	-10,9
Доходи домогосподарств (реальні)	% дпр	18,6	20,3	16,3	17,5	17,4	14,9	16,4	19,0	10,1	6,6	2,7	-7,3
Рівень безробіття (за методологією МОП)	% кум	6,8	6,4	6,8	7,4	6,6	6,2	6,4	7,1	6,2	6,0	7,5	9,5
Банківський сектор													
Грошовий агрегат М0	% дпр	25,3	23,7	24,5	26,2	30,6	41,1	48,2	48,4	48,6	37,9	39,3	33,9
Грошовий агрегат М2	% дпр	36,6	36,7	34,3	38,6	40,7	47,8	50,8	52,7	48,8	37,4	31,0	12,0
Вклади населення в нац. валюті	% дпр	41,1	39,7	37,3	50,7	56,3	64,8	71,9	67,9	67,0	53,3	7,5	-10,9
Вклади населення в ін. валюті	% дпр	66,2	64,3	57,5	52,3	43,8	38,4	32,5	35,2	32,9	31,2	66,3	31,8
Кредити комерційних банків в нац. валюті	% дпр	53,7	49,0	52,3	52,4	57,2	60,7	72,7	81,2	70,6	54,9	40,4	27,6
Кредити комерційних банків в іноз. валюті	% дпр	82,1	90,4	95,4	98,9	97,4	91,0	75,4	71,3	57,9	53,4	103,6	70,8
Довгострокові кредити комерційних банків	% дпр	86,7	76,6	79,5	84,1	86,5	87,9	85,7	84,8	67,2	50,9	73,3	50,8
Довгострокові кредити комерційних банків	% від загальн.	63,4	63,5	64,9	65,8	67,3	68,2	69,2	69,1	68,6	66,8	69,8	69,9
Середня процентна ставка за кредитами в нац. валюті	% річних	15,5	14,6	15,1	14,0	13,9	13,7	14,0	15,7	17,6	17,7	21,6	26,2
Середня процентна ставка за кредитами в іноз. валюті	% річних	11,3	11,3	11,5	11,5	11,4	11,3	11,1	10,9	11,9	12,4	11,9	9,6

Джерела: Національний банк України, Державний комітет статистики, Державне казначейство, Міністерство фінанс розрахунки ІЕД

* зміна доданої вартості

Застереження

Місячний Економічний Моніторинг України, розроблений Інститутом економічних досліджень та політичних консультацій, має виключно інформаційний характер. Судження, представлені у цій публікації, відображають нашу точку зору на момент опублікування та можуть бути змінені без попередження. Хоча ми доклали самих ґрунтовних зусиль для підготовки якомога точнішої публікації, ми не беремо на себе жодної відповідальності за можливі помилки. Інститут не несе зобов'язань за будь-які збитки чи інші проблеми, які виникли прямо чи опосередковано через використання будь-яких показників цієї публікації. Копіювання без попереднього узгодження заборонено. В разі цитування обов'язковим є посилання на Інститут економічних досліджень та політичних консультацій.